

**แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1***

**The Guidelines to Develop Academic Administration toward the
Quality School under Karasin Primary Education
Service Area Office 1**

อภิชญา สังกะคำ¹ และธรินธร นามวรรณ²

Apichaya Sangkakhom¹ and Tharinthorn Namwan²

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม^{1,2}

Mahasarakham University^{1,2}

Email : Apichaya.18022537@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่โรงเรียนคุณภาพ และเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ในการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 293 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่โรงเรียน

* Received October 14, 2021; Revised November 27, 2021; Accepted November 29, 2021

คุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา; การบริหารงานวิชาการ; โรงเรียนคุณภาพ

ABSTRACT

The objectives of the research article were 1) to study the current condition Desirable conditions and needs the necessity of academic administration to become a quality school of educational institutions under Karasin Primary Education Service Area Office 1, 2) to develop guidelines for the development of academic administration to schools Quality and for information on to be used in academic administration to become a quality school of educational institutions under Karasin Primary Education Service Area Office 1. The sample group consisted of school administrators and teachers. 293 people from educational institutions under Kalasin Primary Educational Service Area Office 1 were obtained and 5 experts. Data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation and modified priority index.

The results showed that; 1. The current condition Desirable conditions the necessity of academic administration to become a quality school under Karasin Primary Education Service Area Office 1 overall is moderate. The aspect with the highest average was the development of quality assurance systems. Internal and educational standards, as for the desirable conditions of academic administration to becoming a school. The overall quality is at the highest level. The aspect with the highest mean was the development of the learning process. 2. Guidelines for the development of academic administration towards quality schools Under the Kalasin Primary Educational Service Area Office 1, overall, the appropriateness was at the highest level. and the possibility is at the highest level.

Keywords : Development Guidelines; Academic Administration; Quality School

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

โลกาภิวัตน์เป็นยุคที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรงและกว้างขวาง ปัญหาที่เกิดขึ้นในภูมิภาคใดในโลกย่อมส่งผลกระทบต่อไปได้ทั่ว ปัญหาต่างๆ ยุ่งยากซับซ้อนยิ่งขึ้นและยากที่จะแก้ไขจึงต้องเตรียมบุคลากรให้มีความสามารถรับมือได้กับปัญหาที่ยุ่งยากมากมายเหล่านั้น ดังนั้น การศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยพัฒนาเยาวชนคนไทยให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์(Creativity) คิดระดับโลกได้(Global Thinking) มีความสามารถในการจูงใจ(Influence) เปิดเผย(Openness) อุทิศตนให้แก่ประเทศชาติเป็นส่วนรวม(Dedication) มุ่งมั่นบริหารจัดการองค์กรและประเทศชาติให้อยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน(Focus on Sustainability) นอบน้อมถ่อมตน(Humility) ยึดถือความเป็นธรรม(Fairness) มีความซื่อสัตย์สุจริต(Integrity) และจะต้องมีความสามารถในการเชื่อมโยงสร้างเครือข่ายกับผู้อื่นได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555)

บทบาทสำคัญของการศึกษาจึงเป็นเรื่องของการวางรากฐานให้เยาวชนเติบโตเป็นพลเมืองที่มีภูมิคุ้มกันทางสังคมที่มั่นคง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงคู่ไปกับคุณธรรม จริยธรรมตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 23 ที่กล่าวว่า "การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยนั้น ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ บูรณาการตามความเหมาะสม เพื่อประยุกต์ใช้ความรู้และนำมาพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข" ซึ่งเชื่อมโยงรวมถึงในมาตรา 24 ที่ระบุว่า "การจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ ให้ได้สัดส่วนสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ทุกเวลา ทุกสถานที่โดยความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย" เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่สำหรับประเทศไทยในระยะที่ผ่านมา กลับพบว่าคุณภาพการศึกษาของเด็กไทยส่วนมากยังอยู่ในระดับต่ำมาโดยตลอด ถึงแม้ว่าระดับความรู้และการสนับสนุนโอกาสทางการศึกษามีทิศทางที่ดีขึ้นก็ตาม จึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่จะต้องพัฒนาเด็กไทยให้ดีขึ้นในด้านการศึกษา (มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร, 2553)

โรงเรียนจึงเป็นแหล่งการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนและผลิตกำลังคนให้มีศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันด้านเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี กับนานาประเทศได้ ความคาดหวังด้านการศึกษาของคนไทยและสังคมไทย คือ ต้องการให้สถานศึกษามีคุณภาพทั่วแผ่นดินไทย เป็นสถานศึกษาที่ให้บริการทางการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ มีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีคุณธรรมจริยธรรมสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (อรุณ จันทวานิช, 2547) โรงเรียนจึงเป็นสถาบันทางสังคมที่ได้รับมอบหมาย ให้มีหน้าที่สร้าง

และพัฒนาคน ให้เป็นมนุษย์ที่ดีมีคุณภาพมีจิตใจเมตตา กรุณา รัก และเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ มีความคิดที่จะสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามในสังคม สามารถพึ่งตนเอง และเป็นที่พึ่งของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน (สงบ ประเสริฐพันธุ์, 2543) โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีความสำคัญที่สุดในการนำหลักการและนโยบายของการจัดการศึกษาไปดำเนินการให้เป็นรูปธรรมและมีคุณภาพ การจัดการศึกษาจะเกิดผลดีมีคุณภาพตามจุดประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการและการดำเนินการของโรงเรียน เพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่สัมผัสกับตัวนักเรียนผู้รับการศึกษาโดยตรง (ลีปพนนท์ เกตุทัต, 2542) ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องสร้างองค์การของตนให้เป็นองค์การที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน เพื่อทำหน้าที่เป็นโรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนและผลิตกำลังคนให้มีศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันด้านเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี กับนานาประเทศได้ ความคาดหวังด้านการศึกษาของคนไทยและสังคมไทย คือ ต้องการให้สถานศึกษามีคุณภาพ ทั่วแผ่นดินไทย เป็นสถานศึกษาที่ให้บริการทางการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ มีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีคุณธรรมจริยธรรมสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ความสุข (อรุณ จันทวานิช, 2547) โรงเรียนจึงเป็นสถาบันทางสังคมที่ได้รับมอบหมาย ให้มีหน้าที่สร้างและพัฒนาคน ให้เป็นมนุษย์ที่ดีมีคุณภาพมีจิตใจเมตตา กรุณา รัก และเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ มีความคิดที่จะสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามในสังคม สามารถพึ่งตนเอง และเป็นที่พึ่งของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน (สงบ ประเสริฐพันธุ์, 2543) โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีความสำคัญที่สุดในการนำหลักการและนโยบายของการจัดการศึกษาไปดำเนินการให้เป็นรูปธรรมและมีคุณภาพ การจัดการศึกษาจะเกิดผลดีมีคุณภาพตามจุดประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการและการดำเนินการของโรงเรียน เพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่สัมผัสกับตัวนักเรียนผู้รับการศึกษาโดยตรง (ลีปพนนท์ เกตุทัต, 2542) ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องสร้างองค์การของตนให้เป็นองค์การที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน เพื่อทำหน้าที่เป็นการความรู้ พัฒนาความรู้ พัฒนาความคิด และพัฒนาศักยภาพกาจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขอบข่ายและกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษาออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป เพื่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารและการจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการตามโครงสร้างใหม่ ที่ให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการงบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไปมากขึ้นและดำเนินการได้อย่างคล่องตัวซึ่งงานวิชาการประกอบด้วย การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นการวางแผนงานด้านวิชาการ

การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มุ่งให้กระจาย อำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดย อิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการจัดการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ 17 ด้าน คือ การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นการวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ งานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 เป็นหน่วยงานที่บริหารและจัดการศึกษา ให้บริการด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นปฐมวัย ระดับชั้นประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 171 โรงเรียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา 4 ขนาด ดังนี้ สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 117 โรงเรียน สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 51 โรงเรียน สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 1 โรงเรียน และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ 2 โรง จำแนกตามกลุ่มพัฒนาคุณภาพความเป็นเลิศทางการศึกษาได้ จำนวน 17 กลุ่ม มีภารกิจเร่งด่วนในการพัฒนาด้านวิชาการ ทั้งด้านคุณภาพของสถานศึกษาและด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยด้านคุณภาพของสถานศึกษาใน

สังกัดต้องมีการดำเนินการพัฒนาให้มีความเข้มแข็งด้านงานวิชาการให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพและประสิทธิภาพควบคู่กันไป กล่าวคือ ต้องส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งได้เกณฑ์มาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนดภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพแต่อย่างไรก็ตามผลการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ยังประสบปัญหาด้านงานวิชาการเนื่องจากนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนรวมถึงปัญหาของสถานศึกษาและบุคลากรภายในสถานศึกษาส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการบริการงานวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาแล่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นงาน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนด้านบุคลากรทางการศึกษาต้องมีการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการจัดประสบการณ์และกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ตามหลักสูตรกำหนดโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้ห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา มุ่งสู่มาตรฐานวิชาชีพและมีวิทยฐานะสูงขั้นที่สอดคล้องกับคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการบริหารงานบุคคล ให้เอื้อต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนตามความต้องการของโรงเรียนอย่างแท้จริงและใช้มาตรการจูงใจเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกระดับ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1, 2563)

จากสภาพปัญหาและเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องตระหนัก และให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการดังกล่าวจึงจำเป็นต้องดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการพัฒนาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 ให้ครอบคลุมทั้งงานวิชาการ ตามกรอบแนวคิด เพื่อจะได้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเป็นแนวทางสำหรับการบริหาร งานวิชาการให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

2.2 เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่โรงเรียนคุณภาพ และเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ในการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3.2 ได้แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่โรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ในการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ซึ่งเป็นใช้การวิจัยผสมผสานวิธี(Mixed Methods Research) ในรูปแบบการวิจัยแบบแผนเชิงอธิบาย(Explanatory Design) ระหว่างการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Collection) ร่วมกับการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ(Quantitative Data Collection) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของทางการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 171 โรงเรียน จำนวนผู้บริหารและครูผู้สอน 1,223 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 293 คน จาก 171 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูป Krejcie & Morgan และดำเนินการสุ่มแบบสัดส่วนและการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ และนำผลการสัมภาษณ์มาพัฒนาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

กาฬสินธุ์ เขต 1 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความต้องการจำเป็นของการความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1)ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2)ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 3)ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 4)ด้านการนิเทศการศึกษา 5)ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา 6)ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 7)ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

5.2 ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่โรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ และเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ในการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีองค์ประกอบ 7 ด้าน 42 ตัวบ่งชี้ 42 แนวทาง โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.94 และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 โดยเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.2.1 แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ 1)โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2)โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนเพื่อฝึกทักษะ กระบวนการคิดการจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง 3)โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องให้ผสมผสานกับความรู้ต่างๆ อย่างสมดุลกันและมีการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม 4)โรงเรียนมีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ 5)โรงเรียนมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม 6)โรงเรียนมีจุดหมายชัดเจน เชื่อมโยงถึงวัตถุประสงค์ใน

ชั้นเรียน การปฏิบัติและการติดตามผล 7)โรงเรียนมีการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในโรงเรียน 8)โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับโรงเรียนและองค์กรอื่น 9)โรงเรียนมีการแนะนำ

5.2.2 แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ได้แก่ 1)โรงเรียนมีระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลที่ถูกต้องและชัดเจน 2)โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3)โรงเรียนมีการส่งเสริมการให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ และผลงาน 4)โรงเรียนมีการเทียบโอนความรู้ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากโรงเรียนอื่น สถานประกอบการ และอื่นๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน 5)โรงเรียนมีการวัดประเมินผลที่หลากหลายเพื่อวัดคุณภาพผู้เรียนตลอดการเรียนรู้ 6)โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนกับทุกภาคส่วน เพื่อทำความเข้าใจที่ตรงกันทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียนเพื่อเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน

5.2.3 แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา ได้แก่ 1)ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) เพื่อศึกษาตัวชี้วัด องค์กรประกอบและโครงสร้างหลักสูตร 2)โรงเรียนมีหลักสูตรโรงเรียนที่มีความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรกับวิสัยทัศน์เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม 3)โรงเรียนมีการกำหนดภารกิจเป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ต่างๆ การนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน การนิเทศหลักสูตร การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร 4)โรงเรียนมีการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการจนเกิดคุณภาพ 5)โรงเรียนมีการวางแผนด้านพัฒนาหลักสูตร วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ประชุมและวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยครูทุกคนและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้ทราบถึงการเลือกลำดับเนื้อหาแต่ละกลุ่มสาระให้มีความทันสมัย น่าสนใจและเหมาะสมประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อเห็นชอบและอนุมัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สร้างและพัฒนาหลักสูตรนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ 6)โรงเรียนมีการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน 7)โรงเรียนมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.2.4 แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ด้านการนิเทศการศึกษา ได้แก่ 1)โรงเรียนมีระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย และเหมาะสมกับโรงเรียน 2)โรงเรียนมีการติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบ

และกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของโรงเรียน 3)โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนกับโรงเรียนอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศภายใน เขตพื้นที่การศึกษา 4)โรงเรียนมีการจัดทำระเบียบการนิเทศการศึกษาขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของ สถานศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น 5)โรงเรียนมี การดำเนินการนิเทศอย่างเป็นระบบอย่างชัดเจน เน้นการมีส่วนร่วมและยอมรับปรับปรุงการสอนของ ตนเอง

5.2.5 แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ได้แก่ 1)โรงเรียนมีงานวิจัยการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงาน วิชาการในภาพรวมของโรงเรียนปัญหา และความต้องการของสังคม ชุมชน และ ท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ 2)โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูศึกษาวิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แต่ละกลุ่มสาระการ เรียนรู้ 3)ส่งเสริมให้ครูมีการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย และวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน การเผยแพร่ผลการวิจัยผลการพัฒนาเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียนให้กับโรงเรียน บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นได้รับทราบ 4)โรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยและวางแผน การทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

5.2.6 แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ 1)โรงเรียนมีเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จ ของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวงเป้าหมาย ความสำเร็จของพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2)โรงเรียนมี แผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพให้บรรลุตามเป้าหมายความสำเร็จของ โรงเรียน 3)โรงเรียนมีการดำเนินการพัฒนาตามแผนและติดตามตรวจสอบ 4)โรงเรียนมีการนำผลการ ประเมินคุณภาพภายใน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 5)โรงเรียนควรมีการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพการศึกษาให้มีการพัฒนาและเข้มแข็ง มีการวางแผนร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู ทุกคน ชุมชน ผู้ปกครอง 6)มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจัดทำแผนที่สอดคล้อง นโยบาย สพฐ. สพป. โดยคำนึงถึงบริบทและความจำเป็นของผู้เรียน ดำเนินการตามแผนและมีการ ตรวจสอบคุณภาพภายในและจัดทำรายงานประจำปีและรายงานผู้ที่เกี่ยวข้อง

5.2.7 แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้แก่ 1)โรงเรียนมีการศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ 2)โรงเรียนมีผลงานที่เกิดจากการส่งเสริมให้ครู ผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอนจนเกิดความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและการใช้ สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการกับโรงเรียน บุคคลรอบครัว

องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น 3)โรงเรียนมีสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการอย่างเพียงพอ 4)โรงเรียนมีสื่อ/อุปกรณ์เทคโนโลยีทันสมัยที่เพียงพอ 5) โรงเรียนมีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรินทร์ ปะนามะเก (2558) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการศึกษาวิจัยทำให้ได้องค์ประกอบในการบริหารงานวิชาการ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1)การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2)ด้านการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3)ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4)ด้านการนิเทศการศึกษา 5)ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6)ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 7)ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 8)ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

6.2 แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 และเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ในการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.94 และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 ตามลำดับทั้งนี้ แนวคิดหลักการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยสรุปได้ว่าแนวทาง คือ การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่จะต้องการให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งภารกิจในงานวิชาการนั้น สถานศึกษาต้องสามารถที่จะปฏิบัติให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้ส่งผลต่อนักเรียนเป็นผลผลิตของสถานศึกษาโดยตรง โดยการดำเนินงานให้ได้ผลนั้นต้องอาศัยกระบวนการที่มีคุณภาพทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีบทบาทในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เป็นแนวทางทำให้โรงเรียนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ นอกจากนี้งานวิจัยอาจเป็นประโยชน์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาใช้เป็นข้อมูลและเป็นแนวทางในการปรับปรุงงานบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อความก้าวหน้าของระบบการศึกษาไทยต่อไปในอนาคต โดยการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ จากสภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภายในบริบทของพื้นที่ ซึ่งแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษาภาหลินธุ์ เขต 1 ประกอบไปด้วย 7 องค์ประกอบโดยเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ดังนี้ ลำดับที่ 1 การนิเทศการศึกษา ลำดับที่ 2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ลำดับที่ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ลำดับที่ 5 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา ลำดับที่ 6 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และลำดับที่ 7 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิรินทร์ ปะนามะเก (2558) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการศึกษาวิจัยทำให้ได้องค์ประกอบในการบริหารงานวิชาการ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1)การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2)ด้านการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3)ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4)ด้านการนิเทศการศึกษา 5)ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6)ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 7)ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 8)ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

โดยสรุป แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ นั่นคือ การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่จะต้องทำให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งภารกิจในงานวิชาการนั้น สถานศึกษาต้องสามารถที่จะปฏิบัติให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้ส่งผลต่อนักเรียนเป็นผลผลิตของสถานศึกษาโดยตรง โดยการดำเนินงานให้ได้ผลนั้นต้องอาศัยกระบวนการที่มีคุณภาพทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีบทบาทในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาร่วมกัน แนวทางทำให้โรงเรียนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา บริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากนี้งานวิจัยอาจเป็นประโยชน์ให้ผู้ใช้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาใช้เป็นข้อมูลและเป็นแนวทางในการปรับปรุงงานบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อความก้าวหน้าของระบบการศึกษาไทยต่อไปในอนาคต ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ผลการศึกษา สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารสถานศึกษาครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการดำเนินการเพื่อก่อให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นในทุกๆ ด้าน สำหรับสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานในระดับน้อยสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนควรตระหนัก และให้ความสำคัญให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการ พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูและสถานศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพบุคลากรทุกคนมี ความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และเป็นตัวกลางสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ก้าวทันโลกของการ เปลี่ยนแปลง และเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนต่อไป

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 ผลจากศึกษาสภาพพึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับ องค์ประกอบ ที่พึงประสงค์มากที่สุดคือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมี การบริหารงานออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชีวิตมีความทันสมัยและสร้างสรรค์เน้นการจัดการ เรียนรู้ที่หลากหลาย เลือกเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ลงสู่แผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ ผู้เรียนจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความยืดหยุ่นสามารถปรับใช้ตาม สถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามตัวชีวิต เลือกใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย ส่งเสริมกระบวนการคิดและทักษะต่างๆของผู้เรียนสอดคล้องกับวัย ความต้องการของผู้เรียน และชุมชนมี การประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้และนำไปปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นโดยผู้เรียนมีส่วนร่วม ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูออกแบบเพื่อนำไปสู่ การพัฒนากระบวนการศึกษา และองค์ประกอบอื่นๆ อีกทั้ง 7 องค์ประกอบ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 ควรศึกษาวิจัยความคิดเห็นของครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและครอบคลุม

7.3.2 ควรศึกษาวิจัยบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

7.3.3 ควรมีการศึกษาวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่เป็นต้นแบบหรือประสบความสำเร็จในด้านการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ

8. บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2555). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2555**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร. (2553). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน วัฒนธรรมโรงเรียน และพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูที่มีผลต่อคุณลักษณะด้านการเรียนรู้ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วัชรินทร์ ปะนามะเก. (2558). **การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สงบ ประเสริฐพันธ์. (2543). **ร่วมกันสร้างสรรค์คุณภาพโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. (2563). **แผนปฏิบัติการงบประมาณประจำปี 2563**. กาฬสินธุ์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจบริหาร และการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ลีปนันท เกตุทัต. (2542). **การพัฒนาการวิจัย : สร้างสรรค์ปัญญาพัฒนาประเทศ**. กรุงเทพฯ : ประชาคมวิจัย.
- อรุณ จันทวานิช. (2547). **แนวทางการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. สำนักนโยบายและแผนการพัฒนการศึกษา สกศ.